



2024/1739

24.6.2024

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) 2024/1739 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 24ης Ιουνίου 2024

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 215,

Έχοντας υπόψη την απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 2014, σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας ⁽¹⁾,

Έχοντας υπόψη την κοινή πρόταση του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου ⁽²⁾ θέτει σε εφαρμογή περιοριστικά μέτρα που προβλέπονται στην απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ.
- (2) Στις 24 Ιουνίου 2024, το Συμβούλιο εξέδωσε την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2024/1738 ⁽³⁾, με την οποία τροποποιείται η απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ. Η απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2024/1738 εισάγει παρέκκλιση που επιτρέπει την αποδέσμευση κεφαλαίων που έχουν δεσμευτεί λόγω της συμμετοχής καταχωρισμένης ενδιάμεσης τράπεζας στη μεταφορά τους, υπό την προϋπόθεση ότι η μεταφορά γίνεται μεταξύ δύο μη καταχωρισμένων φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων και πραγματοποιείται με τη χρήση λογαριασμών σε μη καταχωρισμένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Η απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2024/1738 θεσπίζει επίσης παρέκκλιση που θα επιτρέπει την αποδέσμευση κεφαλαίων τα οποία δεσμεύθηκαν λόγω της συμμετοχής καταχωρισμένης εκδότριας τράπεζας στη μεταφορά τους, υπό τον όρο ότι η μεταφορά πραγματοποιείται μεταξύ δύο μη καταχωρισμένων φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων.
- (3) Ενδείκνυται να διευκρινιστεί ότι, όταν οι ενωσιακοί οικονομικοί φορείς δεν έχουν πραγματοποιήσει τους κατάλληλους ελέγχους δέουσας επιμέλειας, δεν μπορεί να γίνει επίκληση της προστασίας έναντι αξιώσεων αστικής ευθύνης που παρέχεται στους ενωσιακούς οικονομικούς φορείς εάν δεν γνώριζαν και δεν είχαν βάσιμους λόγους να υποπτευθούν ότι με τις ενέργειές τους θα παραβίαζαν τα περιοριστικά μέτρα της Ένωσης. Ενδείκνυται οι δημοσίως ή άμεσα διαθέσιμες πληροφορίες να λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά την πραγματοποίηση των εν λόγω ελέγχων δέουσας επιμέλειας. Ως εκ τούτου, για παράδειγμα, ένας ενωσιακός οικονομικός φορέας δεν δύναται να επικαλεστεί λυσιτελώς την εν λόγω προστασία εάν κατηγορηθεί για παραβίαση των σχετικών περιοριστικών μέτρων επειδή παρέλειψε να διενεργήσει απλούς ελέγχους ή επιθεωρήσεις.
- (4) Για να εξασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με την ερμηνεία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην υπόθεση C-72/11, η διάταξη που απαγορεύει την καταστρατήγηση θα πρέπει να τροποποιηθεί ώστε να διευκρινίζεται ότι οι απαιτήσεις περί γνώσης και πρόθεσης πληρούνται, όχι μόνον όταν ένα πρόσωπο επιδιώκει εσκεμμένα το αντικείμενο ή το αποτέλεσμα της καταστρατήγησης περιοριστικών μέτρων, αλλά και όταν ένα πρόσωπο το οποίο συμμετέχει σε δραστηριότητα που έχει ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την καταστρατήγηση περιοριστικών μέτρων γνωρίζει ότι η εν λόγω συμμετοχή μπορεί να έχει αυτό το αντικείμενο ή αυτό το αποτέλεσμα και αποδέχεται αυτή την πιθανότητα.
- (5) Ενδείκνυται να εισαχθεί διάταξη που θα παρέχει στους υπηκόους και τις εταιρείες των κρατών μελών τη δυνατότητα να λαμβάνουν αποζημίωση από πολίτες και οντότητες της Ρωσίας που τους προκάλεσαν ζημιές. Αυτό περιλαμβάνει ζημιές που προκαλούνται στις εταιρείες των οποίων είναι ιδιοκτήτες ή τις οποίες ελέγχουν σε σχέση με σύμβαση ή συναλλαγή της οποίας η εκτέλεση επηρεάστηκε από τα μέτρα που επιβλήθηκαν δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014, εφόσον ο ενδιαφερόμενος υπήκοος ή η ενδιαφερόμενη εταιρεία του κράτους μέλους δεν έχει ουσιαστική πρόσβαση σε μέσα έννομης προστασίας, για παράδειγμα βάσει της σχετικής διμερούς επενδυτικής συμφωνίας. Η εν λόγω αποζημίωση μπορεί να απαιτηθεί ενώπιον δικαστηρίων των κρατών μελών σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και των κρατών μελών όσον αφορά τη δικαιοδοσία και τους δικονομικούς κανόνες σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, περιλαμβανομένων των διατάξεων σχετικά με πιθανές προσωρινές διαδικασίες επανόρθωσης.

⁽¹⁾ ΕΕ L 78 της 17.3.2014, σ. 16.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 269/2014 του Συμβουλίου της 17ης Μαρτίου 2014 σχετικά με περιοριστικά μέτρα για ενέργειες που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ L 78 της 17.3.2014, σ. 6).

⁽³⁾ Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2024/1738 του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2024, για την τροποποίηση της απόφασης 2014/145/ΚΕΠΠΑ σχετικά με περιοριστικά μέτρα όσον αφορά δράσεις που υπονομεύουν ή απειλούν την εδαφική ακεραιότητα, την κυριαρχία και την ανεξαρτησία της Ουκρανίας (ΕΕ L, 2024/1738, 24.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1738/oj>).

- (6) Προκειμένου να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τα μέτρα επιβολής, ενδείκνυται τα κράτη μέλη να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τις κυρώσεις που επιβάλλουν για παραβιάσεις των περιοριστικών μέτρων.
- (7) Όταν φυσικό ή νομικό πρόσωπο αποκαλύπτει οικειοθελώς, πλήρως και εγκαίρως παραβίαση των περιοριστικών μέτρων, θα πρέπει να είναι δυνατό για τις εθνικές αρμόδιες αρχές να λαμβάνουν την εν λόγω οικειοθελή αποκάλυψη υπόψη κατά την επιβολή κυρώσεων, όπου αρμόζει, σύμφωνα με το εθνικό διοικητικό δίκαιο ή με άλλες σχετικές διατάξεις ή κανόνες του εθνικού δικαίου. Εφαρμόζονται τα μέτρα που λαμβάνονται από τα κράτη μέλη δυνάμει της οδηγίας (ΕΕ) 2024/1226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (*) και οι απαιτήσεις που περιέχονται σε αυτήν όσον αφορά τις ελαφρυντικές περιστάσεις.
- (8) Σε ευθυγράμμιση με τους στόχους της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας της ΕΕ για τη διαφύλαξη της ειρήνης, την εδραίωση της διεθνούς ασφάλειας και την προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, και ειδικότερα τους στόχους που επιδιώκονται με την απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ, ενδείκνυται να διασφαλιστεί ότι τα έγγραφα που κατέχει το Συμβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ο «ύπατος εκπρόσωπος») σχετικά με την επιβολή των περιοριστικών μέτρων που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 269/2014 ή σχετικά με την πρόληψη της παραβίασης ή της καταστρατήγησης των εν λόγω μέτρων, υπόκεινται στο επαγγελματικό απόρρητο και απολαύουν της προστασίας που παρέχουν οι κανόνες οι οποίοι εφαρμόζονται στα θεσμικά όργανα της Ένωσης, καθόσον οι πληροφορίες που περιέχονται στα εν λόγω έγγραφα θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για να παρεμποδίσουν την επιβολή των εν λόγω μέτρων ή να διακυβεύσουν την αποτελεσματικότητά τους, καθώς τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και οντότητες θα μπορούσαν να ενεργούν κατά τρόπο ώστε να αποτρέπεται η επιβολή τους. Η προστασία αυτή θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί για τις κοινές προτάσεις του ύπατου εκπροσώπου και της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 269/2014 και τυχόν σχετικά προπαρασκευαστικά έγγραφα, καθότι η δημοσιοποίησή τους ενδέχεται να επηρεάσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων που καθορίζονται στην απόφαση 2014/145/ΚΕΠΠΑ και στον εν λόγω κανονισμό καθώς και την εκπόνηση μελλοντικών προτάσεων και τη διαπραγμάτευση βάσει αυτών. Ορισμένα μέτρα τα οποία περιέχονται σε αυτές τις κοινές προτάσεις και δεν μπορούν να εγκριθούν από το Συμβούλιο για διάφορους λόγους, περιλαμβάνονται συχνά από τον ύπατο εκπρόσωπο ή την Επιτροπή σε μεταγενέστερες προτάσεις. Είναι σημαντικό να προστατευτεί αυτή η εξουσία πρωτοβουλίας από οποιαδήποτε επιρροή που ασκείται από δημόσια ή ιδιωτικά συμφέροντα που αποπειρώνται, πέραν των οργανωμένων διαβουλεύσεων, να υποχρεώσουν τα θεσμικά όργανα και τις υπηρεσίες της Ένωσης να προτείνουν και να εγκρίνουν τροποποιήσεις, να επιφέρουν αλλαγές ή να συμφωνήσουν επί τροποποιήσεων. Η δημοσιοποίησή τους θα μπορούσε να καταστήσει αναποτελεσματικά τα πιθανά νέα μέτρα δεσμευσης περιουσιακών στοιχείων λόγω του γεγονότος ότι θα έχει ήδη αποκαλυφθεί η σκοπούμενη έγκρισή τους. Συνεπώς, θα πρέπει να θεωρείται ότι η δημοσιοποίηση των εν λόγω εγγράφων θα έθιγε την ασφάλεια της Ένωσης ή ενός ή πλειόνων κρατών μελών της ή τις διεθνείς σχέσεις τους
- (9) Τα εν λόγω μέτρα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, επομένως, ιδίως προκειμένου να διασφαλιστεί η ομοιόμορφη εφαρμογή τους σε όλα τα κράτη μέλη, απαιτείται κανονιστική δράση στο επίπεδο της Ένωσης.
- (10) Συνεπώς, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 269/2014 θα πρέπει να τροποποιηθεί αναλόγως,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 269/2014 τροποποιείται ως εξής:

1) Στο άρθρο 6β, παρεμβάλλονται οι ακόλουθοι παράγραφοι:

«5η. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 του παρόντος κανονισμού και υπό τον όρο ότι τα σχετικά κεφάλαια δεσμεύθηκαν λόγω της συμμετοχής καταχωρισμένου/ης στο παράρτημα I του παρόντος κανονισμού νομικού προσώπου, οντότητας ή φορέα που λειτουργεί ως ενδιάμεση τράπεζα κατά τη διάρκεια μεταφοράς των εν λόγω κεφαλαίων από τη Ρωσική Ομοσπονδία στην Ένωση, οι αρμόδιες αρχές κράτους μέλους μπορούν, υπό τους όρους που κρίνουν κατάλληλους, να εγκρίνουν την αποδέσμευση ορισμένων δεσμευμένων κεφαλαίων, αφού διαπιστώσουν ότι η μεταφορά των εν λόγω κεφαλαίων:

- α) πραγματοποιείται μεταξύ δύο φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού·
- β) πραγματοποιείται με τη χρήση λογαριασμών σε πιστωτικά ή άλλα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που δεν περιλαμβάνονται στον κατάλογο του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού· και
- γ) δεν γίνεται κατά παράβαση του άρθρου 2 παράγραφος 2 ή του άρθρου 9 του παρόντος κανονισμού.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται σε σχέση με δεσμευμένα κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους που διακρατούνται από κεντρικά αποθετήρια τίτλων κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 909/2014.

(*) Οδηγία (ΕΕ) 2024/1226 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον ορισμό των ποινικών αδικημάτων και των κυρώσεων για την παραβίαση των περιοριστικών μέτρων της Ένωσης και την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2018/1673 (ΕΕ L, 2024/1226, 29.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1226/oj>).

5θ. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 2 του παρόντος κανονισμού και υπό τον όρο ότι η σχετική πληρωμή δεσμεύτηκε λόγω του ότι η μεταφορά από τη Ρωσική Ομοσπονδία στην Ένωση εκκίνησε από νομικό πρόσωπο, οντότητα ή φορέα που καταχωρίζεται στον κατάλογο του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού, ή μέσω αυτού, οι αρμόδιες αρχές κράτους μέλους μπορούν, υπό τις προϋποθέσεις που κρίνουν κατάλληλες, να επιτρέψουν την αποδέσμευση της εν λόγω δεσμευμένης πληρωμής μόνον αφού διαπιστώσουν ότι η μεταφορά του ποσού αυτού πραγματοποιείται:

- a) μεταξύ δύο φυσικών ή νομικών προσώπων, οντοτήτων ή φορέων που δεν καταχωρίζονται στον κατάλογο του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού· και
- β) χωρίς να αντίκειται στο άρθρο 2 παράγραφος 2 ή στο άρθρο 9 του παρόντος κανονισμού.

Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται σε σχέση με δεσμευμένα κεφάλαια ή οικονομικούς πόρους που διακρατούνται από κεντρικά αποθετήρια τίτλων κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 909/2014.

Δικαιούχοι της μεταφοράς όπως αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου είναι μόνο πολίτες κράτους μέλους, χώρας μέλους του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή της Ελβετίας, ή φυσικά πρόσωπα τα οποία έχουν προσωρινή ή μόνιμη άδεια διαμονής σε κράτος μέλος, σε χώρα μέλος του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου ή στην Ελβετία.

Δύναται να χορηγηθεί μία άδεια ανά αιτούντα.

Το οικείο κράτος μέλος ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη και την Επιτροπή για κάθε άδεια την οποία χορηγεί βάσει της παρούσας παραγράφου εντός μιας εβδομάδας από τη χορήγηση της άδειας.»

- 2) Στο άρθρο 9, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Απαγορεύεται η συμμετοχή, εν γνώσει και εκ προθέσεως, σε δραστηριότητες με αντικείμενο ή αποτέλεσμα την καταστρατήγηση των απαγορεύσεων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε τέτοιες δραστηριότητες χωρίς μεν να επιδιώκεται σκοπίμως το εν λόγω αντικείμενο ή αποτέλεσμα, αλλά με επίγνωση του ότι η συμμετοχή μπορεί να έχει το εν λόγω αντικείμενο ή αποτέλεσμα και με αποδοχή της δυνατότητας αυτής.»

- 3) Παρεμβάλλεται το ακόλουθο άρθρο:

«Άρθρο 11a

Οιοδήποτε πρόσωπο αναφέρεται στο άρθρο 17 στοιχεία γ) ή δ) δικαιούται αποζημίωση, μέσω δικαστικής διαδικασίας ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων του κράτους μέλους, για κάθε ζημία, συμπεριλαμβανομένων των δικαστικών εξόδων, που το εν λόγω πρόσωπο υπέστη ως αποτέλεσμα αξιώσεων που προβάλλονται ενώπιον δικαστηρίων τρίτων χωρών από πρόσωπα, οντότητες και οργανισμούς που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 στοιχεία α) ή β), σχετικά με οποιαδήποτε σύμβαση ή συναλλαγή της οποίας η εκτέλεση έχει επηρεασθεί, άμεσα ή έμμεσα, εν όλω ή εν μέρει, από τα μέτρα που επιβάλλει ο παρών κανονισμός, εφόσον το ενδιαφερόμενο πρόσωπο δεν έχει ουσιαστική πρόσβαση στα μέσα έννομης προστασίας που διατίθενται στη σχετική δικαιοδοσία.»

- 4) Στο άρθρο 12 παράγραφος 1, το στοιχείο β) αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«β) που αφορούν παραβάσεις και προβλήματα επιβολής, κυρώσεις που επιβάλλονται για παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και αποφάσεις εθνικών δικαστηρίων.»

- 5) Στο άρθρο 15, η παράγραφος 1 αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των ποινικών κυρώσεων που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να διασφαλίσουν την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές, μπορούν δε να λαμβάνουν υπόψη ως ελαφρυντικό παράγοντα την εκούσια κοινοποίηση παραβίασης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με το αντίστοιχο εθνικό δίκαιο. Τα κράτη μέλη προβλέπουν επίσης κατάλληλα μέτρα δήμευσης των προϊόντων των εν λόγω παραβιάσεων.»

- 6) το άρθρο 16a αντικαθίσταται από το ακόλουθο κείμενο:

«Άρθρο 16a

«1. Κάθε πληροφορία που παρέχεται ή λαμβάνεται από την Επιτροπή σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό χρησιμοποιείται από την Επιτροπή μόνον για τους σκοπούς για τους οποίους παρεσχέθη ή ελήφθη.

2. Κάθε έγγραφο που έχει στην κατοχή του το Συμβούλιο, η Επιτροπή ή ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας (ο “ύπατος εκπρόσωπος”) με σκοπό τη διασφάλιση της επιβολής των μέτρων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό ή την πρόληψη της παραβίασης ή καταστρατήγησης τους υπόκειται στο επαγγελματικό απόρρητο και απολύει της προστασίας που παρέχουν οι κανόνες που ισχύουν για τα θεσμικά όργανα της Ένωσης. Η προστασία αυτή εφαρμόζεται στις κοινές προτάσεις του ύπατου εκπροσώπου και της Επιτροπής για την τροποποίηση του παρόντος κανονισμού και σε τυχόν προπαρασκευαστικά έγγραφα που σχετίζονται με αυτές.

Τεκμαίρεται ότι η αποκάλυψη οποιωνδήποτε εγγράφων ή προτάσεων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο θα έθιγε την ασφάλεια της Ένωσης ή ενός ή πλειόνων κρατών μελών της ή τις διεθνείς σχέσεις τους.»

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Λουξεμβούργο, 24 Ιουνίου 2024.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BORRELL FONTELLES
